

Seat No. : _____

AS-104

May-2016

M.Com., Sem.-II

408 : Strategic Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
(3) જે પ્રશ્નનો ઉત્તર આપતાં હોય તેનો ક્રમ ઉત્તરવહીમાં હાંસિયામાં જરૂર દર્શાવો.

1. (અ) જીવનધ્યેયની વ્યાખ્યા આપી, તેના લક્ષણો સમજાવો. 7

અથવા

વ્યૂહાત્મક સંચાલનની પ્રક્રિયા સમજાવો.

(બ) ગમે તે બેના જવાબો આપો : 4

(1) બેલેન્સડ્ સ્કોરકાર્ડના ચાર દૃષ્ટિકોણો જણાવો.

(2) ઉદ્દેશોના ચાર લક્ષણો જણાવો.

(3) વ્યૂહાત્મક ઈરાદો એટલે શું ?

(ક) ટૂંકમાં જવાબો આપો : 3

(1) ધંધાની વ્યાખ્યાના ત્રણ પરિમાણો જણાવો.

(2) વ્યૂહરચના એટલે શું ?

(3) સ્વોટ વિશ્લેષણ એટલે શું ?

2. (અ) ધંધાકીય પર્યાવરણની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 7

અથવા

કેન્દ્રીકરણની વ્યૂહરચનાનો અર્થ સમજાવી, તેના ફાયદાઓ જણાવો.

(બ) ગમે તે બેના જવાબો આપો : 4

(1) પર્યાવરણની સુક્ષ્મ તપાસ એટલે શું ?

(2) VRIO માળખું ટૂંકમાં સમજાવો.

(3) છૂટા કરવાની વ્યૂહરચનાના કોઈપણ ચાર કારણો જણાવો.

- (ક) ટૂંકમાં જવાબો આપો : 3
- (1) માર્કેટીંગ ક્ષમતાને લગતાં ચાર પરિબળો જણાવો.
  - (2) ઉત્તમ કૌશલ્ય શોધવું (Bench Marking) એટલે શું ?
  - (3) ચક્રિય એકત્રીકરણની વ્યૂહરચના એટલે શું ?

3. (અ) વ્યૂહાત્મક પસંદગીની પ્રક્રિયા ટૂંકમાં સમજાવો. 7

અથવા

બી.સી.જી. શ્રેણિક મોડેલ સમજાવો.

- (બ) ગમે તે બેના જવાબો આપો : 4
- (1) માર્કેટ પોર્ટરના સ્પર્ધાત્મક પરિબળોના વિશ્લેષણના પાંચ પરિબળો જણાવો.
  - (2) દિશા ફેર વ્યૂહરચના અંગેના કોઈપણ ચાર કારણો જણાવો.
  - (3) ઉદ્યોગ વિશ્લેષણ એટલે શું ?

- (ક) ટૂંકમાં જવાબો આપો : 3
- (1) કોર્પોરેટ વાલિપણાના વિશ્લેષણનો અર્થ આપો.
  - (2) ફડયાની વ્યૂહરચના એટલે શું ?
  - (3) વ્યૂહાત્મક પસંદગીના આકસ્મિક અભિગમના સંદર્ભમાં કોઈપણ ચાર મહત્વના બિંદુઓ (Trigger Points) જણાવો.

4. (અ) વ્યૂહાત્મક અંકુશ અને કાર્યકારી અંકુશ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7

અથવા

શ્રેણિક વ્યવસ્થાતંત્રનો અર્થ સમજાવી, તેની કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.

- (બ) ગમે તે બેના જવાબો આપો : 4
- (1) બજેટરી અંકુશના ચાર ફાયદાઓ જણાવો.
  - (2) કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્રની ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (3) વિશિષ્ટ જાગૃતિ અંકુશ એટલે શું ?

- (ક) ટૂંકમાં જવાબો આપો : 3
- (1) કાર્યકારી અંકુશની પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ જણાવો.
  - (2) કાર્યાનુસાર અંકુશ અને યોજના વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.
  - (3) વ્યૂહાત્મક ધંધાકીય એકમ (SBU)નું માળખું સમજાવો.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી સાચા વિકલ્પોની પસંદગી કરો : (દરેકનો 1 ગુણ)

14

(1) નીચેના પૈકી કયું વિધાન ધંધાની બાહ્ય તકો અને ધમકીનું પરિબળ ગણવામાં આવે છે ?

- (a) હરીફાઈલક્ષી વલણો (b) ઉત્પાદનની કામગીરી
(c) સંશોધન અને વિકાસ (d) ધંધાકીય માહિતી વ્યવસ્થા (MIS)

(2) 'Strategy' શબ્દ કયા ગ્રીક શબ્દ પરથી ઉતરી આવ્યો છે ?

- (a) Stratum (b) Stretagus
(c) Stretigia (d) એકપણ નહિ

(3) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ વ્યવસ્થાતંત્રીય મૂલ્યાંકન માટેની તુલનાત્મક વિશ્લેષણની પદ્ધતિ છે ?

- (a) મૂલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણ (b) બેલેન્સડ્ સ્કોરકાર્ડ
(c) ઐતિહાસિક વિશ્લેષણ (d) ઉપરની બધી જ

(4) નીચેના પૈકી કયું પરિમાણ મીશન સ્ટેટમેન્ટનું ભલામણ કરેલું અંગ નથી ?

- (a) બજાર (b) સ્વનો ખ્યાલ
(c) ગ્રાહકો (d) વ્યૂહરચના

(5) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ વ્યવસ્થાતંત્રીય મૂલ્યાંકન માટે વપરાતી આંતરિક વિશ્લેષણની પદ્ધતિ નથી ?

- (a) સમતોલ સ્કોર કાર્ડ (b) VRIO માળખું
(c) મૂલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણ (d) ગુણાત્મક વિશ્લેષણ

(6) નીચે દર્શાવેલમાંથી શું વ્યૂહાત્મક અંકુશનો પ્રકાર નથી ?

- (a) વ્યૂહાત્મક જાપતો (તકેદારી) (b) ગુણવત્તા અંકુશ
(c) વિશિષ્ટ જાગૃતિ અંકુશ (d) પૂર્વધારણા અંકુશ

(7) કટોકટીના સમયમાં નીચેના પૈકી કઈ અંકુશ પદ્ધતિ ઉપયોગી છે ?

- (a) પૂર્વધારણા પર અંકુશ (b) અમલીકરણ અંકુશ
(c) વિશિષ્ટ જાગૃતિ અંકુશ (d) વ્યૂહાત્મક જાપતો (તકેદારી)

(8) નકારાત્મક વલણને ઉલટાવી નફાકારક એકમમાં રૂપાંતર કરવાની વ્યૂહરચનાને _____ કહે છે.

- (a) વૈવિધિકરણ (b) ક્ષમતા
(c) શક્તિ (d) ટર્ન અરાઉન્ડ

- (9) નીચેના પૈકી શું સમકક્ષ એકત્રીકરણની શ્રેષ્ઠ રજૂઆત કરે છે ?
- (a) પેઢી હરીફને ખરીદી લે (b) પેઢી સખ્લાયરને ખરીદી લે
(c) પેઢી વિતરકને ખરીદી લે (d) પેઢી ઉત્પાદનને ખરીદી લે
- (10) વ્યૂહાત્મક સંચાલનમાં વ્યૂહરચના અમલીકરણના તબક્કામાં નીચેના પૈકી શું નક્કી કરવામાં આવે છે ?
- (a) વિઝન અને મિશન (b) વાર્ષિક ઉદ્દેશો
(c) શક્તિઓ અને નબળાઈઓ (d) તકો અને ધમકીઓ
- (11) નીચેના પૈકી કયો વિસ્તાર પેઢીની નબળાઈ બની શકે છે ?
- (a) બદલાતી જીવનશૈલી (b) પેટ્રોલની વધતી કિંમત
(c) બિન અસરકારક માર્કેટીંગ (d) વધતું પ્રદૂષણ
- (12) નીચેના પૈકી કઈ પ્રયુક્તિ હરીફ દ્વારા સ્થાન પ્રાપ્તિ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી નથી ?
- (a) કિંમત હરીફાઈ (b) કિંમત ઘટાડાની જાહેરાત
(c) નવી પેદાશની રજૂઆત (d) જાહેરાતો ઘટાડવી
- (13) પેઢીના વાતાવરણમાં મહત્વના પ્રતિકૂળ (વિપરીત) પરિબળને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (a) ભય/ધમકી (b) તક
(c) નબળાઈ (d) શક્તિ
- (14) પર્યાવરણની તપાસ માટે કયા પરિબળો ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ ?
- (a) ઘટનાઓ અને વલણો.
(b) ઘટનાઓ, વલણો, સમસ્યાઓ અને અપેક્ષાઓ
(c) સમસ્યાઓ અને અપેક્ષાઓ
(d) વલણો અને સમસ્યાઓ
-

Seat No. : _____

AS-104

May-2016

M.Com., Sem.-II

408 : Strategic Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All** questions carry equal marks.
(2) Figure to the right indicates total marks of the question.
(3) Please state the question number in answer book which you are attempting.

1. (A) Give definition of mission and explain its characteristics. **7**

OR

Explain process of strategic management.

- (B) Answer any **two** : **4**

- (1) State four perspectives of balanced score card.
(2) State four characteristics of objectives.
(3) What is meant by strategic intent ?

- (C) Answer in brief : **3**

- (1) State three dimensions of business definition.
(2) What is meant by strategy ?
(3) What is meant by SWOT analysis ?

2. (A) Explain characteristics of Business Environment. **7**

OR

Explain the meaning of concentration strategy and explain its advantages.

- (B) Answer any **two** : **4**

- (1) What is meant by environment scanning ?
(2) Explain VRIO framework.
(3) State any four reasons for retrenchment strategy.

- (C) Answer in brief : 3
- (1) State four factors (forces) regarding marketing capability.
  - (2) What is meant by Bench Marking ?
  - (3) What is meant by Vertical Integration ?
3. (A) Explain in short the process of strategic choice. 7
- OR**
- Explain the B.C.G. matrix model.
- (B) Answer any **two** : 4
- (1) State five factors (forces) of Micheal Porter's competitive forces analysis.
  - (2) State any four factors (reasons) regarding turnaround strategy.
  - (3) What is meant by industry analysis ?
- (C) Answer in brief : 3
- (1) State meaning of corporate parenting analysis.
  - (2) What is meant by liquidation strategy ?
  - (3) State any four trigger points regarding strategic choice contingency approach.
4. (A) Explain difference between strategic control and operating control. 7
- OR**
- Explain meaning of matrix organization and explain its any four limitations.
- (B) Answer any **two** : 4
- (1) State any four advantages of budgetary control.
  - (2) State any four limitations of functional organization.
  - (3) What is meant by special alert control ?
- (C) Answer in brief : 3
- (1) State stages (steps) of operating control process.
  - (2) State difference between functional control and plan.
  - (3) Explain the strategic business unit (SBU) structures.

5. Select the right option (Alternative) from the following questions (**One** mark each) : **14**
- (1) Which of the following can be considered one of the factor of external opportunities and threats ?
- (a) Competitive trends   (b) Production operations
(c) Research and development   (d) Management information system (MIS)
- (2) The word 'strategy' is derived from which Greek word ?
- (a) Stratum   (b) Strategus
(c) Stretegia   (d) None of the above
- (3) Which of the following is organizational appraisal method for comparative analysis ?
- (a) Value Chain Analysis   (b) Balanced Score Card
(c) Historical Analysis   (d) All of the above
- (4) Which one of the following dimensions, is NOT a recommended component of a mission statement ?
- (a) Market   (b) Self-Concept
(c) Customers   (d) Strategy
- (5) Which of the following is not used as a method of organizational appraisal for internal analysis ?
- (a) Balanced score card   (b) VRIO framework
(c) Value chain analysis   (d) Qualitative analysis
- (6) Which of the following is not a type of strategic control ?
- (a) Strategic surveillance   (b) Quality control
(c) Special alert control   (d) Premise control
- (7) From the following which control system is useful in emergency ?
- (a) Premise control   (b) Implementation control
(c) Special alert control   (d) Strategic surveillance

- (8) The strategy which converts negative trends into profitable units is called
- (a) Differentiation (b) Capability
(c) Strength (d) Turnaround
- (9) Which of the following best describes the horizontal integration ?
- (a) Firm takes over a competitor (b) Firm takes over a supplier
(c) Firm takes over a distributor (d) Firm takes over a manufacturer
- (10) Which of the following are developed in strategy implementation phase of strategic management ?
- (a) Vision and mission (b) Annual objectives
(c) Strength and weaknesses (d) Opportunities and threats
- (11) Which one of the following area can be weakness of a firm ?
- (a) Changing life style (b) High oil prices
(c) Ineffective marketing (d) Increasing pollution
- (12) Which one of the following is not a tactic used by competitor when jockeying for position ?
- (a) Price competition (b) Advertising price cuts
(c) Product introduction (d) Reduced advertising
- (13) A major unfavourable situation in the firm's environment is known as
- (a) Threats (b) Opportunity
(c) Weaknesses (d) Strengths
- (14) Which factors are required for environmental scanning ?
- (a) Events and Trends
(b) Events, Trends, Problems and Expectations
(c) Problems and Expectations
(d) Trends and Problems
-